

Гудзенко Ірина
аспірант
Європейський університет
м. Київ

ВПЛИВ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК НА ФІНАНСОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

В контексті впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства в залежності від механізму оподаткування та за джерелами сплати податки, збори та інші обов'язкові платежі, поділяють на три основні групи: 1) податки і збори, що включаються до ціни продукції; 2) податки, збори та інші обов'язкові платежі, що відносяться на собівартість продукції; 3) податки та інші обов'язкові платежі, що сплачуються за рахунок прибутку підприємства. Важливу роль в системі державного регулювання суб'єктів господарювання відіграє саме третя група, що включає прямі податки, серед яких основне місце займає податок на прибуток.

Прямі податки безпосередньо впливають на такі показники фінансово-господарської діяльності підприємства як ціна продажу продукції; дохід від реалізації продукції, робіт, послуг; собівартість продукції; операційний прибуток; чистий прибуток; швидкість оборотності оборотних коштів; платоспроможність і фінансову стійкість підприємства, а також безпосередньо на формування, розподіл, використання його фінансових ресурсів, рішення щодо інвестиційної діяльності, конкурентоспроможність продукції й ін.

У світовій практиці податок на прибуток є одним із основних джерел дохідної частини бюджету більшості країн світу. Разом з цим, це значний важіль впливу на ціноутворення, інвестування, попит тощо.

В країнах ЄС податок на прибуток підприємств існує на постійній основі з часів Другої світової війни. Система оподаткування побудована наступним чином: прибуток компаній оподатковується як центральним урядом, так і місцевими органами влади; об'єктом оподаткування виступає чистий прибуток; ставки податку, як правило, встановлюються пропорційно, або мають незначну прогресію. Чистий прибуток, що підлягає оподаткуванню, дорівнює валовому прибутку (різниця між виручкою від реалізації продукції чи послуг і їх вартістю для юридичної особи), зменшеної на суму дозволених відрахувань і податкових пільг. Утім, у більшості країн ЄС ставка не є єдино визначеною, існують знижені, мінімальні і максимальні ставки податку. Так, максимальні ставки податку становлять: у Німеччині – 50%, Греції – 49%, Франції – 42%, Бельгії, Ірландії – 43%, Італії – 36%, Великобританії, Нідерландах, Іспанії, Португалії – 35%, Люксембурзі – 34% [1].

Законодавство країн-членів ЄС закріплює різні підходи до оподаткування прибутку підприємств, проте все їх різноманіття можна звести до декількох основних схем. Наприклад, у Бельгії, Голландії, Люксембурзі та Швеції передбачається повне оподаткування прибутку, тобто прибуток компанії

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

обкладається корпоративним податком, а потім, отримавши частину прибутку, акціонери платять з нього особистий прибутковий податок [1].

В Австрії податок на прибуток підприємств займає друге місце в доходах бюджету. За законодавством від корпоративного податку звільняється дохід, отриманий підприємством від капітальних вкладень, що дозволяє звільняти від податку будь-яку частку доходу, а також дивіденди, які виплачуються одним австрійським підприємством іншому. У деяких випадках з підприємств стягується податок на надприбуток. Максимальний податок на доходи капітальних активів становить 34%. Якщо підприємство несе збитки, то сума збитків не може відраховуватися з оподаткованого доходу.

Таким чином, беручи до уваги те, що державний суверенітет стосовно податків багато в чому розділений з інститутами ЄС, країни намагаються зберегти в своїй компетенції прямі податки, що займають другу, а в деяких країнах і першу позицію серед податкових надходжень до бюджету. Це пояснюється тим, що податки на прибуток корпорацій є невід'ємним джерелом фінансування національних соціальних програм, і тому розглядаються державами як предмет виняткової податкової компетенції, яка не підлягає перерозподілу на користь ЄС.

Податок на прибуток займає третє місце в доходах бюджету США і його частка в загальному обсязі податкових надходжень штатів складає приблизно 7%. Вноситься він ступенево: корпорація сплачує 15% за перші 50 тис. дол. США оподаткованого доходу, 25% за наступні 25 тис. дол. і 34% на решту суми. Крім того, на доходи в межах від 100 до 335 тис. дол. США встановлений додатковий збір у розмірі 5%. Таке поетапне оподаткування підтримує активний розвиток середніх і малих підприємств. Податки на доходи корпорацій стягуються також і до бюджетів штатів, ставка податку, як правило, стабільна [2].

У США податок на прибуток підприємств має безліч пільг. Перш за все, такі преференції передбачаються для тих корпорацій, які інвестують свої кошти на даній території. Значні знижки мають й ті компанії, діяльність яких необхідна для штату. З чистого доходу віднімаються штатні і місцеві податки на доходи, 100% дивідендів підприємств, які знаходяться в повній власності місцевих дочірніх компаній, 70-80% дивідендів, отриманих від неоподатковуваних місцевих корпорацій, відсотки з цінних паперів місцевої влади і штатів, внески в благодійні фонди. Так само застосовуються пільги, які стимулюють підприємства використовувати альтернативні джерела енергії.

Таким чином, податок на прибуток підприємств (корпорацій) в США є не тільки фіскальним важелем штату, скільки інструментом, за допомогою якого уряд штату може впливати на його економічну ситуацію, розвиток найбільш вигідних для даної території напрямків виробництва товарів і послуг.

Напрям 2 «Впровадження інновацій в економіку й управління»

Отже, аналіз податку на прибуток дозволяє обґрунтувати наступні напрями його впливу на фінансову діяльність підприємства. По-перше, прямі податки визначають пряму залежність між доходами, майном, капіталом підприємства та його зобов'язаннями по відповідним податкам. По-друге, прямі податки безпосередньо впливають на формування, розподіл та використання прибутку. По-третє, прямі податки впливають на інвестиційну активність підприємства.

Список використаних джерел

1. Митрофанова И. А. Налогообложение малого предпринимательства в России и за рубежом: реалии и прогнозы. / И. А. Митрофанова, А. А. Эрентраут // Молодой ученый. – 2012. – № 1. – Т. 1. – С. 130-135.

2. Митрофанова И. А. Актуальность применения зарубежного опыта налогообложения предприятий в российских условиях. / И. А. Митрофанова, Г. Г. Плешаков // Молодой ученый. – 2013. – № 9. – С. 217-220.